

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania M. K. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą R. w D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

z udziałem Syndyka Masy Upadłości K.. sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w O., R. Sp. z o.o. w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 27 lutego 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od odwołującej się na rzecz kuratora zainteresowanej R. Sp. z o.o. w W. oraz na rzecz organu rentowego kwoty po 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 30 października 2018 r. oddalił apelację wniesioną przez odwołującą się M. K. – prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą R. a w D. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w R. z dnia 24 lipca 2017 r., oddalającego odwołania od czterech decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Oddziału w J. z dnia 2 czerwca 2016 r., w których organ rentowy stwierdził, że K. R. , J. T. , B. B. i A. Ż. w okresie od dnia 1 sierpnia 2012 r. do dnia 31 października 2013 r. – z tytułu zawartych umów o pracę – podlegały ubezpieczeniom społecznym jako pracownice płatnika składek R.

Odwołująca się M. K. wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 30 października 2018 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 177 § 1 k.p.c., a także naruszenie prawa materialnego, to jest: art. 2 pkt 1 i 2, art. 5, art. 9 ust. 2a i 2b i art. 14 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych; art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 400 k.p.; art. 23¹ k.p. oraz art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, które zawarła w pytaniu: „czy w świetle art. 23¹ k.p. dochodzi do przejścia części zakładu pracy, gdy pracodawca deleguje swoje zadania innemu podmiotowi” oraz „czy nie jest sprzeczne z art. 5 k.c. uznanie, że nie doszło do przejścia zakładu pracy na innego pracodawcę w sytuacji, gdy skarżący został uznany przez prokuraturę za pokrzywdzonego i istnieje duże prawdopodobieństwo, że zostanie on uznany za pokrzywdzonego również w toku postępowania karnego i karnoskarbowego, a członkowie zarządu firmy outsourcingowej zostaną uznani za winnych oszustwa względem skarżącego”?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie

skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada również przypomnieć, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w uzasadnieniu wniosku winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem jednolicie wyrażanym w judykaturze, oznacza to w praktyce, że zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty

przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów przede wszystkim z tej przyczyny, że przedstawiony w tym wniosku problem prawny został rozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego. W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2013 r., III PZP 1/13 (OSNP 2014 nr 4, poz. 51), która odwoływała się do poglądów wyrażonych w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, przyjęto, że przy ocenie, czy doszło do zachowania tożsamości przez przedsiębiorstwo, należy mieć na uwadze wszystkie okoliczności, które charakteryzują dany przypadek. Waga poszczególnych kryteriów różni się w zależności od rodzaju prowadzonej działalności. Odmienne będzie oceniana sytuacja, w której funkcjonowanie przedsiębiorstwa jest oparte na określonych środkach materialnych w postaci pomieszczeń czy urządzeń, od tej, w której opiera się w zasadniczej części na wykwalifikowanej sile roboczej. Przy ustalaniu, czy mamy do czynienia z przejściem przedsiębiorstwa, te właśnie przesłanki mają istotne znaczenie. Jeżeli działalność przedsiębiorstwa opiera się w znaczącej mierze na elementach materialnych, zastosowanie dyrektywy będzie więc uzależnione od przejęcia tych elementów (w tym również ich wykorzystywania), niezależnie od tego, czy były własnością poprzedniego kontrahenta. Natomiast, jeżeli przedsiębiorstwo bazuje w głównej mierze na czynnościach wykonywanych przez pracowników, dyrektywa będzie miała zastosowanie w przypadku przejęcia przez nowego pracodawcę większej części pracowników w celu realizacji przejętych zadań. Stanowisko to konsekwentnie jest przyjmowane także w późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego, np. w wyroku z dnia 13 marca 2014 r., I BP 8/13 (OSNP 2015 nr 8, poz. 110), w którym wyjaśniono, że w celu zidentyfikowania zakładu pracy lub części zakładu pracy będącej przedmiotem przejścia istotne są kryteria: przypisania jej określonego zadania, wyodrębnienie zespołu pracowników, ustalenie określonej struktury kierownictwa, umożliwienie

dysponowanie środkami materialnymi, urządzeniami, specjalistyczną wiedzą, wypracowanie metod organizacji pracy. Z przytoczonej wykładni wynika zatem, że samo przejście zadań nie jest rozstrzygające dla ustalenia przejścia zakładu pracy lub jego części, o którym mowa w art. 23¹ k.p.

Nawet pobieżna lektura pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wyraźnie wskazuje, że Sąd drugiej instancji respektował tak rozumianą wykładnię art. 23¹ k.p., uwzględniając ją w ramach oceny prawnej ustalonego w sprawie stanu faktycznego, z którego wynikało, że mimo „działań wizualizujących” nie doszło do faktycznego przejścia zakładu pracy, gdyż przejęciu pracowników nie towarzyszyło przejęcie składników majątkowych skarżącej zarówno przez R. Sp. z o.o., jak i następnie przez K. Sp. z o.o., a pracownicy nadal wykonywali powierzone im obowiązki za pomocą majątku będącego w dyspozycji skarżącej. Zachowano też dotychczasową strukturę i organizację, a tzw. „nowy” pracodawca nie sprawował kierownictwa w stosunku do zatrudnionych pracowników. Elementy charakterystyczne dla stosunku pracy były zaś realizowane między pracownikami a skarżącą.

W tym miejscu Sąd Najwyższy zauważa, że analogiczne rozstrzygnięcia zapadły w sprawach III UK 484/18 i III UK 55/19, w których również odmówiono przyjęcia skarg kasacyjnych opartych na tożsamych zarzutach odpowiednio postanowieniami z dnia 27 listopada 2019 r. i z dnia 13 lutego 2020 r.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że skarżąca nie wykazała potrzeby poddania jej skargi merytorycznemu rozpatrzeniu. Dlatego też, opierając się na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego organu rentowego i kuratora ustanowionego dla zainteresowanej R. Sp. z o. o. z siedzibą w W. na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, a także § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej, orzekł jak w sentencji swojego postanowienia.

